

OBSAH

1. VŠEDNÉ DNI ZEME

Miesto Zeme vo vesmíre – Zem v slnečnej sústave – Človeka zaujíma, čo sa deje na oblohe – Kult Slnka – Uctievanie Zeme – Slnko je motorom diania na našej planéte – Bude teplo či zima, sucho alebo vlhko? – Prečo sa vzduch pohybuje – Kolorit krajiny dokresľujú miestne vetry – Vetry v mýtoch a legendách – Sezónne monzúny – O sile vetra – Lesy rastú tam, kde je dostatok vlahy – Trávnaté spoločenstvá – Najsuchšie miesta na Zemi sú púšte – V kraji slabého slnečného svitu sa rozprestiera tundra – Morské prúdy a podnebie – Západný príhon – Skaza Titanicu – Ako je to s tvarom Zeme – Zemské vnútro v mýtoch – Prenikáme do vnútra Zeme – Čo prezradili hlboké vrty – Súčasná veda a vnútro Zeme – Stavebnica z litosférických platní – Zemský plášť – Zemské jadro, druhé Slnko vnútri Zeme – Pestrý sopečný svet – Horúce škvrny rodia sopky – Roztrasená Zem – Na Zemi vládne termokracia

❖ 11 ❖

2. KEĎ VYČÍŇAJÚ ŽIVLY

Od elementov k živlom – Čo odhalili staré zápisky – Prírodná katastrofa – Voda a vietor – spiritus agens prírodných katastrof – Povodne búrlivého prílivu – Od búrky k tropickej búrke – Tornádo vie aj zabíjať – Tropické búrky/cyklóny – Povodne tropických cyklónov – Desivé tropické cyklóny – Veľký hurikán roku 1780 – Ako to bolo pri tajfúne Haifong 1881 – Tajfún Nina 1975 – Riečne povodne Žltej rieky – Povodne centrálnej Číny v roku 1931 – Keď povodeň vyvolá strategické rozhodnutie – Hrozí Zemi rast púští? – Čo dokáže piesočná/prachová búrka – Ázijské prachové búrky – Požiare vegetácie

a ohnivé búrky – Kto nám trasie pôdu pod nohami? – Narodil sa seizmoskop – Kde sa trasú kontinenty najviac – Zemetrasenia starej Číny – Nešťastné horizontálne posuny – V doline rieky Wej-che – Zemetrasenie v Šen-si 1556 – Zabíjala sypká spraš – Čo priniesli ďalšie storočia – V domovine človeka pekinského – Najhoršie zemetrasenie 20. storočia – Cunami a staroveké Stredomorie – Korene skazy minojskej civilizácie – Minojská erupcia – Ako súvisí erupcia Santorinu so zánikom minojskej Kréty? – Kedy sa to stalo? – Priame a nepriame dôsledky minojskej erupcie – Sviatok Všetkých svätých v Lisabone v roku 1755 – Smrtonosné vlny cunami – Ľudské obete a materiálne škody – Obnova zničeného Lisabonu po katastrofe – Odozva lisabonskej katastrofy v Európe – Zemetrasenia, cunami a sopečné výbuchy, údel Indonézie – Takmer štyridsať metrov vysoké cunami – O 121 rokov neskôr – Cunami v Acehu, na Andamanoch a Nikobaroch – Na Srí Lanke a v Indii – Od Indie a Maldív po Thajsko a Mjanmarsko – Od fontán lávy k vulkanickej explozivite – Čo spôsobila erupcia sopky Eyjafjalljokull – Ako prichádza vulkanická zima – Výbuch Tambory zmenil chod sveta

❖ 97. ❖

3. ZÁHUBY A ZNOVUZRODENIA SVETOV

Pravek Zeme

Cesty k apokalypse – Čo je geologický čas – Začal sa pravek Zeme apokalypsou? – Najstarší život na Zemi – Príbeh kyslíka – Hľadáme najstaršie kontinenty Zeme – Veľká okysličovacia udalosť alebo kyslíková katastrofa – Posledné hodiny ľadového muža Ötziho – Hurónske zaľadnenie – Prvý prejav viditeľného života – Fosílie vo vrstvách zemskej kôry – Potopa sveta a fosílie v histórii geológie – Zem, snehová guľa – Prekvapenie z Ediakarských pahorkov

❖ 225 ❖

Starovek Zeme

Na Zemi pulzuje viditeľný život – Začiatky staroveku Zeme na severe Kanady – Začiatky staroveku Zeme v stredných Čechách – Svet staroveku Zeme pred záhubou – Čo je hromadné vymieranie druhov – Prvá

záhuba starovekého sveta – Od obrovských štúrov do epochy rýb – Svet staroveku Zeme smeruje opäť do záhuby – Vo svete obrovitých stromov a čierneho uhlia – Pangea a rodiaci sa oceán Tethys – Ako vyzerala súš permskej Pangey – Cesta na druhý koniec sveta – Objaviteľia plošiny Putorana – Spoznávame sibírske trapy – Čo majú spoločné sibírske trapy s Permskou guberniou? – Do centra trapových výlevov a gulagov – Predstavuje sa nikel – Výlevy bazaltov a apokalypsa Islandu – Rok 939: jeden z najväčších sopečných výbuchov v historickej dobe – Puklina Lakagígur v rokoch 1783/1784 – Fimbulová zima a jej korene – Severná pologuľa po explózií Laki – Sibírske trapy a veľké hromadné vymieranie – Obete veľkého hromadného vymierania

❖ 260 ❖

Stredovek Zeme

Ako sa rodil nový svet – Obrazy z počiatkov stredoveku Zeme – Pohyb litosférických platní, výlevy lávy a záhuba sveta – Začala sa jura, jaštery ovládli svet – V kriede začal novovek rastlín, no vymreli dinosaury – Moria ovládli mozasauri – Trojuholník Dekanskej plošiny – Vodné toky v hinduizme – Výlet do krajiny trapov – V doline rieky Waghora – Ku klenotom jaskynnej architektúry v Éllóre – Kailásky chrám zasvätený Šivovi a vrch Kailás – Z Indie na Réunion – Réunionská horúca škvrna – Dinosaury dekanských trapov – Mimoszemský ničiteľ a Alvarezova impaktná hypotéza – Chicxulubský kráter – Impakt očami skeptikov – Do hry vstupuje kráter Šiva

❖ 326 ❖

Novovek Zeme

Vstupujeme do novoveku Zeme – Výborne sa darí cicavcom – Evolúcia chobotnáčov – Na svete sa objavili šelmy – Takmer všade rastú palmy – Koralové útesy sa sťahujú k rovníku – Čo sa dialo na severe Odenwaldu – Pestrý život messelského náleziska – Predchodcovia ľudí žili v Afrike – Prví ľudia – Človek rozumný (Homo sapiens) – Ľadová doba – Na jazere Toba – Katastrofická teória Toby – Blížime sa k dnešku – Prečo sa zrútili múry Jericha – Padajúce hviezdy a geologická prítomnosť

❖ 372 ❖

4. NAJVVÄČŠÍ NIČITELIA SVETOV A SÚČASNOST'

Výbuch sopky Samalas v roku 1257 – Erupcia Samalasu a stredoveký svet – Rozkolísaná morská hladina v novoveku Zeme – Kam vedú globálne otepľovanie a skleníkový efekt – Súčasné globálne otepľovanie dvíha

hladinu oceánov – Čo čaká svet, ak neprestane stúpať hladina morí? – Korene života a jeho skazy